

ПЕРАСЕДЗЕЦЬ ВІРУС

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар.

«Я цяпер нікуды не выходжу, толькі Фільку, свайго сабаку, на шпачы выводжу раніцай і ўвечары, — расказвае пенсіянерка. — У нас тут побач зялёная зона, пройдземся з ім там крыху — і дадому».

Нягледзячы на свой узрост, Лідзія Пятроўна не знаходзіцца на сацыяльным абслугоўванні ў мясцовым ТЦСАН. Кажы, што, пакуль не з'явіўся каранавірус, усё рабіла сама, для самаабслугоўвання сіл цалкам хапала. Але цяпер яна баіцца нават хадзіць у краму: як бы не падхапіць хваробу. Тлумачыць: «У мяне і цукровы дыябет, і гіпертанія цяжкая. Я тыдзень таму толькі выпісалася з бальніцы».

Пра тое, што можна рабіць заказы, нават не знаходзячыся на сацабслугоўванні, Лідзія Пятроўна даведалася з тэлевізара. «Я ўвесь час гляджу навіны — гэта для мяне абавязкова, — кажа яна. — І вось пачула, што калі табе 75 гадоў — то трэба дома сядзець, каб не заразіцца. У навінах казалі, што можна патэлефанаваць у мясцовы тэрытарыяльны цэнтр сацабслугоўвання, і сацаботнік па тваёй замове ўсе прынясе дадому, што табе трэба. І я вырашыла пераседзець гэты час дома. Нікуды хадзіць не буду. Вось цяпер сацаботніца прынесла прадуктаў — мне іх на тры дні хопіць».

Між тым сацыяльны работнік Таццяна Кірпічова, якая, дарэчы, працуе ў ТЦСАН Партызанскага раёна сталіцы на працягу 21 года, ужо выгружае з сумкі прадукты: «Вось крупы, малако, а 5-працэнт-

нага тварагу, як вы хацелі, не было, купіла вам 9-працэнтны...» Таццяна ў аднаразовай масцы — гэтага патрабуюць правілы бяспекі. Сацаботнік ніяк не павінен стаць крыніцай заражэння для пажылых людзей. Кажы, што сёння раніцай на пачатку рабочага дня ёй вымералі тэмпературу, каб быць упэўненымі, што дапамагаць прыйдзе здаровы чалавек.

А каб пенсіянер, які чакае сацаботніка з прадуктамі, ведаў, што перад ім не які-небудзь махляр (на жаль, у нашым жыцці сустракаюцца людзі, для якіх няма нічога святога і якія гатовыя нажыцца на безабаронных старых), сацаботнік яшчэ калі тэлефанавала ў дамафон, назвала сваё імя і прозвішча (у ТЦСАН Лідзію Іванаву папярэдзілі, хто менавіта да яе прыйдзе), а перад уваходнымі дзвярамі паказала пажылой жанчыне свой дакумент.

* * *

Заўважаю на століку на кухні лісточкі са спісамі лекаў і самі лекі. «Адчуваю цяпер сябе не вельмі, — пе-

Фота Ганны ЗАНКАВІЧ.

рахоплівае мой позірк Лідзія Пятроўна. — Ціск дае пра сябе знаць. Вось, цэлы спіс таблетаў п'ю. У мяне ўсё распісана, калі якую прымаць, колькі разоў. Усё на паперцы, каб нічога не забылася».

Яе перапынае звонкі сабачы брэх. «Філя, не перажывай, ніхто тваю костачку не забярэ!» — супакойвае гаспадыня сабаку. І, звяртаючыся да нас: «Я жыву адна. Філя — мая самая вялікая радасць у жыцці». І тут жа з некаторым здзіўленнем дадае: «Штосьці ён не рыкае сёння. Звычайна, калі прыходзяць з ЖЭСа, то ён рыкае на іх...»

— Чым будзеце цэлымі днямі займацца, нікуды

не выходзячы з дому? — цікаўлюся я.

— У мяне шмат заняткаў, — смяецца гаспадыня. — Сёння васьмь ложкаў пераслала, памыла бялізну. А кватэру пакуль прыбраўшы! У мяне ўсё-ткі тры пакоі. І пакаёвыя кветкі трэба перасадзіць, зараз для гэтага самая пара. І тэлевізар паглядзець... А пацяплее — паеду на дачу. Ужо цяпер рыхтуюся, васьмь на сталах расада, — і вядзе нас у іншы пакой. — Глядзіце, тут і кветкі, і памідоры, і перцы — мой агарод!

Так што планаў на найбліжэйшую будучыню ў Лідзіі Пятроўны — мноства. Галоўнае — было б здароўе.

Святлана БУСЬКО.

● Наш каментарый

Ужо складзены графік дзяжурстваў

Дырэктар Тэрытарыяльнага цэнтры сацыяльнага абслугоўвання Партызанскага раёна Мінска Таццяна КУХАРЧЫК:

— Ужо пайшлі першыя заяўкі на дапамогу. Як толькі мы паведамілі нумар, на які можна патэлефанаваць і замовіць прадукты, тут жа ў нядзелю нам пазваніла адзінокая пажылая жанчына 1937 года нараджэння і пакінула свой заказ. Мы паслалі сацаботніка, і заказ быў тут жа выкананы.

У нас ужо складзены графік дзяжурстваў. Спецыялісты ў нашым ТЦСАН па суботах і так дзяжурілі, а цяпер мы ўвялі

яшчэ адзін дадатковы дзень — нядзелю. І сацыяльныя работнікі таксама будуць дапамагаць. Пакуль па адным, потым, калі спатрэбіцца, будзем дабаўляць яшчэ людзей.

Акрамя таго, у нас ёсць база адзіночкі грамадзян, і мы цяпер ім актыўна тэлефануем і інфармуем, што нашы работнікі могуць дастаўляць ім прадукты харчавання, лекі і прадметы першай неабходнасці на працягу ўсяго тыдня. Таксама размясцілі інфармацыю пра гэта на сайце нашай раённай адміністрацыі і на нашым сайце з усімі кантактнымі тэлефонамі.

Работа ў пашыраным рэжыме

У Гомельскай вобласці цэнтры сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва перайшлі на пашыраны рэжым работы: падоўжаны рабочы дзень супрацоўнікаў, адкрыты дадатковыя тэлефонныя «гарачыя лініі», надомныя памочнікі і валанцёры грамадскіх арганізацый дастаўляюць прадукты, лекі і неабходныя прамтавары. На дапамогу могуць разлічваць цяпер не толькі людзі, якія знаходзяцца на сацабслугоўванні, але і ўсе адзінокія састарэлыя грамадзяне, інваліды першай і другой груп, а таксама пенсіянеры, родныя якіх знаходзяцца далёка.

Сёння ў рэгіёне — 25 цэнтраў сацабслугоўвання насельніцтва, якія працуюць з сацыяльна неабароненымі катэгорыямі грамадзян, у тым ліку і з пажылымі. Сацслужбы аказваюць паслугі амаль 15 тысячам людзей.

— Цяпер прынята рашэнне перайсці на пашыраны рэжым работы, — адзначаў першы намеснік старшыні Камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Гомельскага аблвыканкама Аляксандр СЕМІНАЎ. — Цэнтры функцыянуюць з 8.00 да 20.00. У кожным дадаткова створана прамая лінія, на якую могуць звяртацца пажылыя людзі, каб атрымаць дапамогу ў дастаўцы прадуктаў харчавання, тавараў першай неабходнасці і медыкаментаў.

Заяўку пенсіянера прымуць і перададуць сацыяльнаму работніку, які даставіць заказ самастойна або дапаможа аформіць анлайн-дастаўку з гандлёвых сетак. Магчымаць звярнуцца па дапамогу маюць адзінокія пенсіянеры ў кожным раёне вобласці. У рабоце па падтрымцы састарэлых задзейнічаны таксама валанцёры Чырвонага Крыжа, БРСМ, прафсаюзных і царкоўных арганізацый, работнікі паштовых аддзяленняў.

Між тым у Гомелі толькі ў мінулы суботу ў сацслужбу Навабеліцы паступіла васьмь зваротаў ад састарэлых, паведамілі ў Цэнтры сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Навабеліцкага раёна. У будні дзень на пачатку тыдня грамадзяне звярталіся па дапамогу ўжо не так актыўна, але штодзень супрацоўнікі дастаўляюць прадукты і лекі на пэўныя адрасы. У Чыгуначным раёне Гомеля з Тэрытарыяльным цэнтрам сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва цесна супрацоўнічаюць валанцёры БРСМ. У цэнтры ўвагі — адзінокія ветэраны, удзельнікі вайны і людзі, старэйшыя за 60 гадоў, якія не маюць сваякоў. У дзень паступала тры і больш зваротаў. Дапамагаюць работнікам сацслужбаў у дастаўцы састарэлым усяго неабходнага таксама і валанцёры Чырвонага Крыжа.

Намеснік дырэктара Цэнтры сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Цэнтральнага раёна Гомеля Вераніка МАСЕНЗАВЕНКА тлумачыць, як наладжана работа ў зоне ахопу іх установы:

— Адзінокія састарэлыя, грамадзяне — інваліды першай і другой групы, а таксама пенсіянеры, родныя якіх жы-

вуць за межамі абласнога цэнтры, звяртаюцца на тэлефон гарачай лініі. Нашы супрацоўнікі фіксуюць выклік і даюць дакладныя звесткі пра работніка ці валанцёра, які прыйдзе да іх на дом.

Вераніка Віктараўна падкрэслівае: так чалавек, які чакае дапамогу, зможа звернуцца пашпартныя даныя і нумар пасведчання сацаботніка, перад тым як перадаваць спіс неабходных тавараў і грошы. Потым ад сацаботніка ці валанцёра ён атрымае пад улік квіток з магазіна ці аптэкі.

— Састарэлым трэба памятаць, што без іх папярэдняй заяўкі, а потым зверкі даных наконт таго, хто да іх будзе накіраваны, яны не павінны пускаць да сябе дадому незнаёмых людзей, — дадае спецыяліст. — Мы робім усё, каб пазбегнуць фактаў махлярства і супрацьпраўных дзеянняў. Нават калі пасля заяўкі пенсіянера да яго прыйдзе валанцёр, першапачаткова яго будзе суправаджаць сацаботнік з пасведчаннем.

Спецыялісты звяртаюць увагу састарэлых людзей на тое, што не трэба рэагаваць на заклікі незнаёмых, якія запэўніваюць у тэрміновай дэзынфекцыі жылля ці прапануюць платныя паслугі як быццам ад імя сацслужбаў.

Між тым з мэтай інфармацыйнай і кансультацыйнай падтрымкі пажылых у Гомельскай вобласці працуе маладзёжная гарачая лінія. Спецыяльны кол-цэнтр арганізаваў абкам БРСМ. Патэлефанаваць туды можна штодзеньна з панядзелка да суботы ўключна.

Наталля КАПРЫЛЕНКА.

ХРОНІКА ШКІРУЮЧАГА НЕДАКУРКА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

А літаральна праз паўтара дня вогненная драма паўтарылася на процілеглым канцы горада — у Чыжоўцы. Толькі там усё магло скончыцца горш. Тут пажар адбыўся глыбокай ноччу, калі на гадзінніку было 3.36. На балконе гарэла маёмасць. З-за агню закурэла кватэра і была пашкодзана драўляная абшўка балкона паверхам вышэй. Тут прычынай пажару таксама стаў недапалак, але ён не прыляцеў аднекуль звонку, а проста быў на патушаны гаспадаром самой кватэры. Як бачым, прастая чалавечая неахайнасць абышлася яму вельмі дорага.

Асабліваць такіх узгаранняў у тым, што іх заўважаюць, як правіла, мінакі на вуліцах або жыхары суседніх дамоў. Уначы ж імавернасць таго, што хтосьці ўбачыць полымя і дым, з натуральных прычын рэзка падае. Як вынік, і часу на тое, каб выратаваць жыццё і маёмасць, становіцца рэзка меней. Могуць быць і іншыя варыянты. Напрыклад, леташнім маем палаючы недакурак падпаліў кватэру на сёмым паверсе ў адным з дамоў па вуліцы Кальварыйскай. А гаспадыні дома не было — яна з'ехала на дачу. Пажар заўважылі адносна своєчасова толькі дзякуючы таму, што вокны кватэры выходзяць на вельмі ажыўлена вуліцу. І тое агонь прарваўся з балкона ў кухню, дзе нарабіў бяды.

Але ці можна сказаць, што ў кватэр на апошнім паверсе менш шанцаў «падхапіць» палаючы недакурак?

— Не. Справа ў тым, што каля дамоў аэрадынаміка непрадказальная, — каментуе сітуацыю Вольга Мельчанка. — Былі выпадкі, калі выкінутыя цыгарэты ўзляталі, напрыклад, з трэцяга паверха на дзвярты. Ці ўвогуле планіраваць у акно, размешчанае ў суседнім пад'ездзе. Больш за тое, і бетонны парапёт не заўжды можа ўратаваць ад агню. На хуткасць яго распаўсюджвання ўплывае мноства фактараў — гэта і хуткасць ветру, і матэрыял, з якога зроблены балконныя рамы. І нават каля самога дома вецер можа дзьмуць з рознай хуткасцю. Напрыклад, у арках ці паміж двума высокімі дамамі, якія стаяць блізка адзін ад аднаго, яна прыкметна павялічваецца.

А вось маскітная сетка можа саслужыць добрую службу. Яна стане своеасаблівым «экранам», недакурак ад яе адрыкашэціць на адліў. Паколькі той, як правіла, зроблены з металу, то і шкоды нечаканы сюрпрыз не прынясе.

— Сітуацыі бываюць розныя, ды і ў летнюю спёку спаць з зачыненымі вокнамі — далёка не самае лепшае выйсце. Таму адзінае, што можна зрабіць, — гэта падрыхтавацца да падобнага развіцця падзей, — раіць суразмоўніца. — Гэта значыць, максімальна разгрузіць балкон ад усяго, што можа гарэць, — старой непатрэбнай мэблі, макулатуры, нейкіх побытавых рэчаў. Тым болей пад прамымі сонечнымі прамянямі яны высушаюцца і загарваюцца проста вокамагненна. Таксама не раз мы адзначалі, што пажар пачынаўся са звычайнага дыванка, які сцеліцца на бетонную падлогу для таго, каб па ёй было прыемней хадзіць. Яго таксама трэба на цёплы час года прыбраць як мага далей. Цікава, што большасць балконаў і лоджый, якія гараць, — зашклёныя. Тут справа ў псіхалагічным моманце. Калі на балконе рама не ўстаноўлена — там гаспадар не будзе трымаць таго, што можа быць лёгка пашкодзана ападкамі ці ветрам. Наяўнасць балконнай рамы крыху расслабляе і можа сыграць пры нешчаслівым збегу абставін дрэнны жарт. Таксама пажадана ў такім пакоі ўсталяваць аўтаномны пажарны апавяшчальнік. Ён спатрэбіцца ў тым выпадку, калі вам неабходна будзе раптоўна адлучыцца з пакоя і вы не зможаце кантраляваць, як ён праветрываецца.

Нядаўна ў нас здарыўся пажар у кватэры, дзе жывуць людзі, якія любяць злоўжываць алкаголем. Нехта з іх пакурый перад сном і заснуў, не патушыўшы цыгарэту. Пачаўся пажар. На гук апавяшчальніка адгукнуліся суседзі. А пажар быў істотны — закурэла не толькі кватэра, але і лесвічная клетка.

А што з гэтай нагоды кажа закон?

— Сам факт выкідвання недакурак, нават патушанага, — гэта адміністрацыйнае правапарушэнне. Калі ж за акно адправілася палаючае смецце, то штраф будзе спаганяцца не толькі за раскідванне смецця, але і за неасцярожнае абыходжанне з агнём. Сёння ён складае ад 30 да 50 базавых велічынь. Калі дайшло да пажару, то справа можа быць перакваліфікавана ў крымінальную — у залежнасці ад нанесенага ўрон. Само сабой, давядзецца кампенсаваць прычыненую шкоду.

У кітайцаў ёсць так званая «сістэма пяці пастулатаў». Яна прадугледжвае, што калі вы сыходзіце з дома, то заўжды праверце пяць рэчаў — ваду, электрычнасць, газ, вокны і дзверы.

Ды і курцам карыстацца попелінай будзе танней.

Валяр'ян ШКЛЕНІК.

Фота дадзена Міністэрствам па надзвычайных сітуацыях.

